

Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században
Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2018. március 27–28.

Полікультурність та різноманітність у 21 столітті
Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Multiculturalism and Diversity in the 21st Century
International Academic Conference
Berehove, March 27–28, 2018

Absztraktkötet

Збірник тез доповідей

Book of Abstracts

MULTIKULTURALIZMUS ÉS DIVERZITÁS A 21. SZÁZADBAN

Nemzetközi tudományos konferencia
Beregszász, 2018. március 27–28.

Absztraktkötet

Szerkesztette:

Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia

„RIK-U” Kft.
Ungvár
2018

УДК: 061.3

II– 79

A kiadvány a 2018. március 27–28-án Beregszászban megtartott a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Filológia Tanszéke és az Ungvári Nemzeti Egyetem Történelem és Nemzetközi Kapcsolatok Karának Multikulturális Oktatás és Fordítás Tanszéke által rendezett *Multikulturalizmus és diverzitás a 21. században* című nemzetközi tudományos konferencia absztraktjait tartalmazza.

Készült a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Kiadói Részlegének műhelyében

Szerkesztette:

Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia

Korrektúra: *Grica-Varcaba Ildikó, Lőrinc Marianna, Kordonec Olekszandr*

Tördelés: *Tótin Viktória, Dobos Sándor*

Borítóterv: *Kolozsvári István, Dobos Sándor*

A borítón látható fotót készítette: *Jablonykó Tamás*

ETO-besorolás: *a II. RF KMF Apáczai Csere János Könyvtára*

A kiadásért felel: *Orosz Ildikó, Dobos Sándor*

A közölt absztraktok tartalmáért a szerzők a felelősek.

A tudományos rendezvényt és a kiadvány megjelenését támogatta:

Kiadó és nyomdai munkák: „RIK-U” Kft.
88000 Ungvár, Gagarin u. 36. E-mail: print@rik.com.ua
Felelős vezető: Sztanyisevszkij Jevgen

ISBN 978-617-7692-09-5

© Nagy-Kolozsvári Enikő – Kovács Szilvia, 2018

© A szerzők, 2018

ПОЛІКУЛЬТУРНІСТЬ ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ У 21 СТОЛІТТІ

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Збірник тез доповідей

За редакцією:

Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

ТОВ «РІК-У»
Ужгород
2018

УДК: 061.3

П– 79

Збірник містить тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у ХХІ столітті», яка відбулася 27–28 березня 2018 року в м. Берегове. Організаторами конференції стали кафедра філології Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ і кафедра полікультурної освіти та перекладу факультету історії та міжнародних відносин Ужгородського національного університету.

Підготовлено у видавничому відділі
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ

За редакцією:

Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

Коректура: *Ільдико Гріца-Варцаба, Маріанна Леврінц, Олександр Кордонець*

Верстка: *Вікторія Товтін, Олександр Добош*

Обкладинка: *Іштван Коложварі, Олександр Добош*

Автор фото на обкладинці: *Анатолій Яблонько*

УДК: *Бібліотечно-інформаційний центр “Опацої Черє Янош” при ЗУІ ім. Ф.Р. ІІ*

Відповідальний за випуск: *Ільдико Орос, Олександр Добош*

За зміст тез відповідальність несуть автори.

Проведення конференції та друк збірника здійснено за підтримки:

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»
88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36. E-mail: print@rik.com.ua
Генеральний директор: Станішевський Євген Вікторович

ISBN 978-617-7692-09-5

© Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач, 2018

© Автори, 2018

MULTICULTURALISM AND DIVERSITY IN THE 21ST CENTURY

International Academic Conference
Berehove, March 27–28, 2018

Book of Abstracts

Edited by:

Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács

”RIK-U” LLC
Uzhhorod
2018

УДК: 061.3

П– 79

The publication includes papers presented at the international academic conference, "Multiculturalism and Diversity in the 21st Century" held on 27–28 March, 2018 in Berehove. The academic event was organised by the Department of Philology of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education and the Department of Multicultural Education and Translation, Faculty of History and International Relations of Uzhhorod National University.

Prepared at the Publishing Department of
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

Edited by:

Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács

Proof-reading: *Ildikó Grica-Varcaba, Marianna Lőrinc, Olekszandr Kordonec*

Makeup: *Viktória Tótin, Sándor Dobos*

Book cover: *Kolozsvári István, Sándor Dobos*

Book cover photograph by *Tamás Jablonykó*

Universal Decimal Classification (UDC): *The Apáczai Csere János Library of
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*

Responsible for publishing: *Ildikó Orosz, Sándor Dobos*

Authors are responsible for the content of abstracts.

The international academic conference and the publication of abstracts sponsored by:

Publishing and printing: "RIK-U" LLC
88000 Uzhhorod, Gagarin Street, 36. E-mail: print@rik.com.ua
Responsible manager: Jevgen Stanyisevskiy

ISBN 978-617-7692-09-5

© Enikő Nagy-Kolozsvári – Szilvia Kovács, 2018

© Authors, 2018

TARTALOM – ЗМІСТ – CONTENTS

<i>AFSHAR, NAEIMEH</i> : EFFECTS OF L1 DOMINANCE ON THE ACQUISITION OF ENGLISH SOUNDS BY TURKISH/PERSIAN BILINGUALS	15
<i>ALBERT ÁGNES</i> : KREATIVITÁS A NYELVOKTATÁSBAN	16
<i>ALKHRISHEH, HAZIM</i> : MOTIVATION, ATTITUDE AND EFFORT TOWARDS LEARNING ENGLISH: THE CASE OF MUTAH UNIVERSITY JORDANIAN MALE AND FEMALE STUDENTS.....	20
<i>ANDREYKO, VITALIY</i> : НОВА ПАРАДИГМА ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКОГО МІЖДЕРЖАВНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ЯК ПРИКЛАД ЦИВІЛІЗОВАНОГО СПІВІСНУВАННЯ ДВОХ КРАЇН	22
<i>BÁLINT, EMMA JÚLIA</i> : DIVERSITY OF MENTAL ILLNESSES IN THE HISTORY OF SOCIAL MEDIA IN THE 21 ST CENTURY	27
<i>BANYAS, VOLODYMYR / БАНЯС, В. В.; БАНЯС, Н. Ю.</i> : МАЛОВІДОМИЙ ІВАН ФРАНКО: ПОВІСТЬ «МІСІЯ» (ДО 130-ЛІТТЯ ВІД ЧАСУ ПЕРШОЇ ПУБЛІКАЦІЇ).....	30
<i>BARANY, ADALYBERT</i> : ВПЛИВ ПОДІЙ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ НА СВІТОГЛЯД ІМПЕ КЕРТЕСА ТА ЙОГО ВІДОБРАЖЕННЯ В РОМАНІ «ЗНЕДОЛЕНІСТЬ».....	33
<i>BÁRÁNY ERZSÉBET</i> : KORSZERŰ KÉTNYELVŰ SZÓTÁRAK ALKALMAZÁSA A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁK UKRÁN NYELV ÓRÁIN.....	36
<i>BEREGSZÁSZIANIKÓ</i> : A MAGYAR NYELV ÉRETTSÉGI VIZSGA TARTALMA MINT NYELVI TERVEZÉSI KÉRDÉS A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁKBAN	40
<i>BODOR VIKTÓRIA</i> : A DIALEKTOLÓGIAI ISMERETEK ALKALMAZÁSÁNAK FONTOSSÁGA AZ ÓVODAI ANYANYELVI NEVELÉSBEN (EGY EMPIRIKUS FELMÉRÉS EREDMÉNYEI ALAPJÁN).....	43
<i>BOGNÁR, CSABA</i> : UNIFORMIZED MULTICULTURALISM: WORLD STATE, UNIVERSAL LEGAL SYSTEM AND ARTIFICIAL INTELLIGENCE AT THE DAWN OF CYBORG BEING.....	48
<i>CHONKA, TETIANA</i> : КУЛЬТУРНІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА У ТВОРАХ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ.....	53
<i>CSÁSZÁR ISTVÁN</i> : SZOVJET–MAGYAR KAPCSOLATOK 1964-TŐL NAGYKÖVETI JELENTÉSEK ALAPJÁN, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁGRA	60
<i>CSERNICKÓ, ISTVÁN</i> : BILINGUAL EDUCATION MODEL FOR THE MINORITIES: ALWAYS THE BEST SOLUTION?.....	62
<i>CSILLIK, ÉVA</i> : EFFECTIVE PRACTICES FOR MEETING THE LEARNING NEEDS OF ‘SUPERDIVERSE’ MULTI-LANGUAGE LEARNERS IN EARLY CHILDHOOD CLASSROOMS	70
<i>DEMCHENKO, INHA</i> : ПОЛІКУЛЬТУРНА ОСВІТА ІНОЗЕМЦІВ – МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ.....	73

DOBOS, SÁNDOR: OFFICIAL REGULARIZATION OF SETTLEMENT NAMES ON THE TERRITORY OF PRESENT-DAY TRANS-CARPATIA IN THE ERA OF THE FIRST CZECHOSLOVAK REPUBLIC (1919–1938).....	79
DUDICS LAKATOS KATALIN: MIT NEVEZNEK NYELVJÁRÁSNAK A KÁRPÁTALJAI MAGYAR ISKOLÁKBAN?.....	85
FÁBIÁN, MÁRTA: LISTENING STRATEGIES USED BY MONO- AND BILINGUAL MAJORS OF ENGLISH AT THE F. RÁKÓCZI II TRANSCARPATIAN HUNGARIAN INSTITUTE.....	88
FÁBIÁN NÉMETH, BEÁTA: LINGUISTIC LANDSCAPE AS A WAY OF PUBLIC COMMUNICATION IN VINOGRADOVO.....	91
FAILASOFAH, FAILASOFAH: STUDENTS’ CRITICAL LITERACY DEVELOPMENT: A STUDY OF TEACHERS’ INSTRUCTIONAL PRACTICES.....	94
FEISAL, AZIEZ: DEVELOPMENT OF ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE IN AN ISLAMIC BOARDING SCHOOL IN INDONESIA: A DYNAMIC SYSTEM PERSPECTIVE.....	95
FODOR, KATALIN: EFL TEACHERS’ TECHNOLOGICAL USE: POSSIBILITIES, ROUTINE AND EXPECTATIONS OF GENERATION Z.....	96
GÁLADÉL: A VALLÁSI KÖLCSÖNHATÁSOK NYOMAI A NÉPI KÉZIRATOS FÜZETEKBE.....	100
GAZDAG VILMOS: AZ OROSZ ÉS UKRÁN KÖLCSÖNSZAVAK KÁRPÁTALJAI MAGYAR NYELVJÁRÁSOKBAN VALÓ ELTERJEDTSÉGÉRŐL ÉS ALAKVÁLTOZATAINAK LÉTREJÖTTÉRŐL.....	106
H. TÓTH ISTVÁN: HOZZÁJÁRULÁS A KÁRPÁTALJAI HELYESÍRÁS-TANÍTÁS MINDENNAPJAIHOZ.....	112
HIRES-LÁSZLÓ KORNÉLIA: NYELVI TÁJKÉP BEREGSZÁSZBAN.....	113
HNATYK, KATALIN: NEW WINDS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN TRANSCARPATIA.....	118
ГОРБАТ, ІРИНА ЛЮБА: КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЇТТЯ І ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, ВІДОБРАЖЕНІ В КУЛЬТУРНИЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОВІТОВОГО МУЗЕЮ САТУ-МАРЕ.....	123
HUSZTI, ILONA: REALISATION OF REFLECTIVE TEACHING DURING THE TEACHING PRACTICE OF ENGLISH MAJOR STUDENTS.....	127
ILLÉS, ÉVA: MONOLINGUALS IN A MULTILINGUAL LANDSCAPE.....	132
KARMACSI ZOLTÁN: EGY KÁRPÁTALJAI GASZTROFESZTIVÁL NYELVI TÁJKÉPE.....	136
KÉSZ BARNA: MULTIKULTURALIZMUS A SZOVJET HADSEREGBEN – KÁRPÁTALJAI MAGYAR KATONÁK BESZÁMOLÓI ALAPJÁN.....	140
KÉSZ BARNABÁS: INTERETNIKUS JELENSÉGEK A KÁRPÁTALJAI MAGYARSÁG TÁRGYI KULTÚRÁJÁBAN.....	146
KÉSZ MARGIT: INTERKULTURÁLIS KÖLCSÖNHATÁS A KÁRPÁTALJAI FOLKLÓRBA SZAKRÁLIS SZÖVEGEK ELEMZÉSE ALAPJÁN.....	150

KÉSZ RÉKA: KULTÚRÁK TALÁLKOZÁSA KÜLFÖLDÖN MUNKÁT VÁL- LALÓ KÁRPÁTALJAI NŐK NARRATÍVÁI ALAPJÁN	155
KHAVAVCHAK, OLEG: ЕМОТИВНИЙ ДИСКУРС «ІСТОРИЇ РУСІВ»	162
KONTRA H., EDIT: FLIPPED CLASSROOMS IN APPLIED LINGUISTICS: PROMOTING 21 ST CENTURY SKILLS FOR LEARNING.....	169
KORDONETS, OLEKSANDR: МОТИВ СМЕРТІ У НОВЕЛАХ «ЗВИЧАЙ- НА ІСТОРІЯ» Б. ЛЕПКОГО ТА «ЗАПИСКИ НЕДУЖОЇ ЛЮДИНИ» О. ПЛЮЩА	173
KOVÁCS SZILVIA: AUTONÓM NYELVTANULÁS ÉS NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁK HASZNÁLATA.....	180
KOZMÁCS ISTVÁN: KIS HAL A NAGY TENGERBEN VAGY NAGY HAL A TÓBAN? A KISEBBSÉGI ÍRÓ DILEMMÁJA.....	182
KYCHAK, OKSANA: ЛЮДИНА ЗАКАРПАТСЬКОГО ПОРУБІЖЖЯ: ПО- ЛІКУЛЬТУРНІСТЬ, ПАРАДИГМИ ПРИКОРДОННЯ ТА МІСЦЕВИ МЕНТАЛЬНІ КОРДОНИ В ЦЕНТРІ ЄВРОПИ	183
KYSHARI, BETTINA: РОЛЬ НАТО У ФОРМУВАННІ СУЧАСНИХ МІЖНА- РОДНИХ ВІДНОСИН	190
LEBOVICS VIKTÓRIA: NAGYÍTÓ ALATT A TOLMÁCSOLÁS	194
LECHNER ILONA: A KONTEXTUS SZEREPE A FORDÍTÁSBAN.....	196
LIBAK, NATALIA: НЕОЛОГІЗМИ У «ВЕЛИКОМУ ТЛУМАЧНОМУ СЛОВНИКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ» ЗА РЕДАКЦІЄЮ В.Т. БУСЕЛ.....	200
LIZÁK, KATALIN: EFL INSTRUCTION IN THE 21 ST CENTURY: MEETING THE CHALLENGES.....	203
LŐRINCZ, MARIANNA: CONCEPTUALIZING EFFECTIVE TEACHING.....	208
LYASHYNA, ALLA: ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДА- ЧІВ У ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	214
MÁDI, GABRIELLA: LANGUAGE, POWER, ASSIMILATION, AND MINORITIES IN MULTILINGUAL SPACE (BASED ON CONTEMPORARY HUNGARIAN NOVELS).....	218
MAJOR, ÉVA: THE TRUE MYTH – CAN A UNIVERSITY LECTURE BE INTERACTIVE?.....	220
MARHITYCH, DIANA: УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНИ З ЄС: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	224
MÁRKU ANITA: NYELVI TÁJKÉR: AZ INTERNETES MÉMEK KÁRPÁTAL- JAI MAGYAR VONATKOZÁSAI	229
KOGA, MASAYUKI: ІСТОРІЯ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІДНОСИН МІЖ ЯПОНІЄЮ ТА УКРАЇНОЮ	233
MÁTÉ RÉKA: KÖZÉPPONTBAN A NYELVTANULÓ: TÖBBNYELVŰSÉG A GYAKORLATBAN	236
MEDGYES, PÉTER: THE NATIVE/NONNATIVE CONUNDRUM REVISITED	239

MELEHANYCH, HANNA: СТРАТЕГІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТТЯ).....	240
MILLISITS MÁTÉ: A HOLLAND–MAGYAR REFORMÁTUS KAPCSOLATOK ÉVSZÁZADAI	245
MOLNÁR D. ISTVÁN: A NYELVI ÖSSZETÉTEL VÁLTOZÁSA KÁRPÁTALJA TERÜLETÉN 1880–1910 KÖZÖTT.....	246
MOLNÁR JÓZSEF: AZ ANGOL NYELV ISMERETE KÁRPÁTALJÁN – A 2001-ES UKRAJNAI NÉPSZÁMLÁLÁS ADATAI ALAPJÁN	249
MÓNUS DÓRA: DRÁMAPEDAGÓGIAI MÓDSZEREK AZ ANYANYELVOKTATÁSBAN.....	254
MOSKALENKO, OLENA: КРОС-КУЛЬТУРНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ПРОФЕСІЙНУ АНГЛОМОВНУ КОМУНІКАЦІЮ.....	258
MOTRUK, VIKTOR: ЧИТАННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ МЕТОД ПІДТРИМАННЯ І РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНО-ФАХОВИХ МОТИВІВ УСНОГО МОВЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ).....	262
MYSHKO, ANATOLIY: ФІНЛЯНДІЯ ТА НАТО	267
MYSHKO, SVITLANA: ВИВЧЕННЯ КУЛЬТУРИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ	273
NAGY-KOLOZSVÁRI ENIKŐ: INTERKULTURÁLIS KOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE IDEGEN NYELVŰ GYERMEKIRODALOM SEGÍTSÉGÉVEL.....	277
NEMES, ZSOLT: TEACHING HUNGARIAN IN THE US HUNGARIAN WEEKEND SCHOOLS: HERITAGE OR FOREIGN LANGUAGE APPROACH?.....	278
NSHIWI, DARIN: THE IMPACT OF MULTI-COMPETENCE APPROACH ON LEARNING VOCABULARY AND SPEAKING SKILLS OF A THIRD LANGUAGE BY SYRIAN ADULT LEARNERS	279
NYLABOVICH, YANA: УКРАЇНСЬКО-СЛОВАЦЬКІ НЕВІДПОВІДНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ В КОНТЕКСТІ КАТЕГОРІЇ ЧИСЛА ІМЕННИКА	280
ÖVEGES ENIKŐ: NYELVI ELŐKÉSZÍTŐ ÉVFOLYAM: A MEGOLDÁS A MAGYAR NYELVOKTATÁS PROBLÉMÁIRA?	284
VIRAG, PAUL: СПІВЖИТТЯ ТА БАГАТОЕТНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ПОВІТІ САТУ-МАРЕ У ХХІ СТОЛІТТІ	289
PELESKEI, VIKTORIA: MULTICULTURAL PERSPECTIVES IN FOREIGN LANGUAGE EDUCATION IN CANADA.....	292
PENCKÓFER JÁNOS: SZEMÉLYESSÉG, ÖNÉLETÍRÁS-JELLEG, „KÁRPÁTALJAI OLVASAT” BALLA LÁSZLÓ ÉLETMŰVE ALAPJÁN.....	298
PILIPENKO, GLEB: СЕРБСКИЙ ЯЗЫК В ВЕНГЕРСКИХ ШКОЛАХ ВОЕВОДИНЫ: ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ.....	301

W. PILLAR, GRANVILLE: A CRITIQUE OF HEMISPHEROLOGY, MODALITY PREFERENCE AND LEARNING STYLES.....	308
PITRA, NELYA: НІМЕЦЬКИЙ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ.....	315
POLYOVIIY, MYKOLA: ПЕРСПЕКТИВИ ЕВОЛЮЦІЇ КУЛЬТУРНОГО РІЗНОМАНІТТЯ СВІТУ ДО СЕРЕДИНИ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	318
POPOVYCH, NATALIA: РЕЛІГІЙНА ТЕРМІНОЛОГІЯ У ПЕРЕКЛАДАХ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕКЛАДІВ ДАВНЬО-ГРЕЦЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ).....	323
ПЕВСЕ, АНДРЕЯ: ТРУДНОЩІ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У ПРОЦЕСІ СПІЛКУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ УГОРЦЯМИ.....	327
PUSKÁS VERONIKA: ISKOLAI NYELVI TÁJKÉR NAGYBEREGEN.....	330
R. FEDOR, ANITA: INVESTMENT INTO HUMAN CAPITAL BY WOMEN WHO ARE TEMPORARILY AWAY FROM LABOUR MARKET.....	334
SHELEMBA, MYKHAYLO; SHELEMBA, MARTA: ВПЛИВ УГОРСЬКОГО ЧИННИКА НА ОСОБЛИВОСТІ ПАРТІЙНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	338
SHPENIK, KATERYNA-MARIA: LANGUAGE POLICY OF THE EUROPEAN UNION.....	346
SHPENIK, SILVIA: USING SOCIAL MEDIA IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES.....	351
STEFUCA, VIKTÓRIA: ТРУДНОЩІ УКРАЇНСЬКО-УГОРСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ.....	355
SZABÓ, NOÉMI: CROSS-LINGUISTIC INTERACTION IN THIRD LANGUAGE LEARNING.....	357
SZAMBOROVSZKYNÉ NAGY IBOLYA: NEMZETISÉGI DIVERZITÁS KONTRA BIRODALMI UNIFORMIZÁLÁS. A SZOVJET OKTATÁSPOLITIKA JANUS-ARCÚSÁGA (1953–82 KÖZÖTT).....	359
SZILÁGYI LÁSZLÓ: EGYNYELVŰ ÉS TÖBBNYELVŰ KÖRNYEZETBEN FELNŐTT TANULÓK NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁI ANGOLÓRÁN.....	361
TASKOVICS OKSZANA: KÖZÖSSÉGI OLDALAK A NYELVOKTATÁSBAN.....	365
TODOROV, IHOR: СУЧАСНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ.....	368
TODOROVA, ANNA: EASTERN PARTNERSHIP AND EXPANSION: THE UKRAINIAN PERSPECTIVE.....	373
TODOROVA, NATALIA: INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE AND CRITICAL CULTURAL AWARENESS: IMPLICATIONS FOR THE UKRAINIAN ESP CONTEXT.....	379
TÓTH ENIKŐ: A MAGYAR NYELV MEGJELENÉSE GECSE NYELVI TÁJKÉPÉBEN.....	384

<i>TYSHCHUK, ALLA</i> : ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ УКРАЇНИ: ЗМІСТОВНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД.....	387
<i>US, HANNA</i> : ТЕРМІН «ДИТИНА» В ТЕРМІНОЛОГІЇ СІМЕЙНОГО ПРАВА: ПАРАДИГМАЛЬНИЙ ВИМІР.....	392
<i>USTYCH, SERHIY</i> : СУЧАСНІ ТРАНСКУЛЬТУРНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ЗАКАР- ПАТТЯ.....	396
<i>USTYCH, SERHIY; BENCHAK, OLESYA</i> : СУТНІСТЬ, ФУНКЦІОНУВАН- НЯ ТА РОЗВИТОК СУЧАСНИХ ТРАНСКОРДОННИХ СИСТЕМ	397
<i>VANČO, ILDIKÓ</i> : THE TEACHING OF THE SLOVAK LANGUAGE IN SCHOOLS WITH HUNGARIAN AS THE LANGUAGE OF INSTRUCTION IN SLOVAKIA: GENERAL OVERVIEW.....	401
<i>VOVKANYCH, IVAN</i> : ПОЛІКУЛЬТУРНИСТЬ У ВИКЛАДАННІ ІСТОРІЇ	402
<i>VRÁBELY, TAMÁS</i> : MULTICULTURAL EDUCATION: WAYS AND METHODS OF IMPLEMENTATION IN UKRAINE	403
<i>VRAUKÓ, TAMÁS</i> : CODE SWITCHING IN HISPANIC-AMERICAN NARRATIVES	407
<i>WAWRZONEK, MICHAŁ</i> : ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ ЯК МІЖНАРОДНА ПРОБЛЕМА – НА ПРИКЛАДІ ПОЛЬЩІ, УКРАЇНИ ТА ІЗРАЇЛЯ	408
<i>WOŁEK, ARTUR</i> : OFFICIAL USE OF MINORITY LANGUAGES: BETWEEN SYMBOLIC POLITICS AND LOCAL PUBLIC POLICIES	413

ФІНЛЯНДІЯ ТА НАТО

Myshko, Anatoliy / Мишко, Анатолій

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

м. Ужгород, Україна

Ukraine

Після двох війн з Росією за два роки в 1940-х роках Фінляндія під час холодної війни дотримувалась ретельно продуманої політики нейтралітету, що дозволило їй, з одного боку, збалансувати інтеграцію до Європи, а з другого – зберегти хороші відносини з Радянським Союзом. Країна утримувалась від вступу до НАТО і часто зважала на побажання Москви зберегти незалежність, тобто, проводила політику пристосування до Радянського Союзу, яку засуджували деякі західні країни, і, навіть, для визначення якої створили новий термін – «фінляндизація»[8].

На даний час перед країною стоїть багато не вирішених питань. За словами фінського дослідника Р.Пенттіла, Фінляндія не може вирішити, чи є країна невід'ємною частиною Європи та Заходу, чи геополітичною аномалією, а також, хто має очолити зовнішню політику – президент чи прем'єр-міністр[5].

Одним із найбільших важливих питань для Фінляндії є те, яким має бути її зв'язок з НАТО, і найпростіша відповідь – сказати, що Фінляндія знаходиться всередині ЄС та за межами НАТО, але чи є Фінляндія країною, яка підтримує військово неприєднання – ось проблема.

На думку фінського дослідника Дж.Аміноффа, ЄС не є військовим союзом, бо військова сила ЄС походить від НАТО, а ЄС не має своїх військових сил. Отже, Фінляндія не має впливу, коли йдеться про розвиток НАТО та ЄС. Таким чином, Фінляндія підтримує зовнішню та безпекову політику ЄС, але не може впливати на НАТО, де знаходиться вся військова сила[1]. З економічної точки зору вартість військової техніки постійно зростає, що, в свою чергу, збільшує вартість збереження власної системи захисту. Дж.Амінофф порівнює Фінляндію з самотнім вовком, оскільки країна повинна сама забезпечувати військову структуру, яка вимагає все більших грошей платників податків, відповідно, зменшення витрат на фінансування інших послуг. Військово неприєднання, на його думку, також означає, що Фінляндія повинна зберігати свою обов'язкову військову службу, а членство в НАТО відкриє можливість скасувати обов'язкову військову службу та звільнити з в'язниць молодих людей, які відмовилися служити в армії.

Однак, існує і повністю протилежна думка. Так, дослідник Р.Пенттіла вважає, що нинішнє квазі-членство Фінляндії в НАТО не відповідає інтересам країни. На його думку, політика безпеки Фінляндії не може бути заснована на гарантії безпеки ЄС, а подвійне керівництво зовнішньою політикою ускладнює її ефективність та є проблематичним з точки зору парламентаризму[5].

У 1992 році Фінляндія отримала можливість бути присутньою на саміті країн Альянсу, що проходив в Осло. У 1993 році Фінляндія взяла участь у невійськовій частині маневрів НАТО в Балтійському морі, спрямованих на відпрацювання міжнародних взаємодій в аварійно-рятувальних роботах. 9 травня 1994 року міністр закордонних справ Фінляндії Х. Хаавісто підписав документ про приєднання Фінляндії до програми НАТО «Партнерство заради миру», відповідно до якого співпраця в рамках партнерства обмежується сферою миротворчої діяльності, проведенням пошукових, рятувальних та гуманітарних операцій, заходами щодо захисту навколишнього середовища. А вже в 1995 році Фінляндія вперше раз за історію НАТО взяла участь у військових навчаннях, що проходили на данській території. Фінські миротворці були також залучені до врегулювання подій у Боснії. З 1998 року фінські військові сили почали активно запозичувати стандарти НАТО при формуванні власних Сил оборони, і у 1999 році, вперше після радянських військ, на територію Фінляндії прийшли іноземні солдати.

Членство Фінляндії в НАТО було одним з найважливіших питань, які обговорювалися у зв'язку з президентськими виборами Фінляндії у 2006 році, так і залишилося невирішеним. У 2007 році Фінляндія здійснила певну підготовку до членства. Тим не менше, інтерес громадськості до цього питання з тих пір зменшився.

Висловлювання начальника Генштабу Збройних сил Росії генерала М. Макарова під час його візиту до Фінляндії в 2012 році про те, що можливе членство Фінляндії в НАТО становить потенційну загрозу для безпеки Росії, викликало дискусію в країні, а генсек НАТО А. Ф. Расмуссен у зв'язку з цим підкреслив, що Росія не повинна втручатися в рішення Фінляндії щодо можливого вступу в члени НАТО.

У березні 2012 року Фінляндія брала участь у координованих НАТО військових навчаннях серед 20 країн альянсу на випадок кібервійни. У березні та жовтні 2012 року ВПС Фінляндії брали участь в навчаннях НАТО в небі Балтики, але питання про можливість спільного зі

Швецією патрулювання повітряного простору Ісландії, яке обговорювалося раніше, до теперішнього часу ще невирішено. Прем'єр-міністр Росії Д. Медведєв у ході свого візиту до Фінляндії в листопаді 2012 року заявив, що можлива участь Фінляндії в патрулюванні повітряних кордонів Ісландії – це внутрішня справа Фінляндії.

У 2010-2011 роках під час опитування громадської думки 70% громадян Фінляндії виступали проти членства країни у військовому альянсі НАТО, але на початок 2014 року кількість противників входу в НАТО становила вже 59%, а число прихильників – 22%. Певна частина населення вважає, що, залишившись за межами НАТО, країна буде підтримувати добрі відносини з Росією, і проблем не буде.

Однак, прихильники вступу до НАТО стверджують, що це не буде загрозою Росії, а, скоріше, проявом національного патріотизму, адже для них вступ у НАТО дозволить підкреслити незалежність Фінляндії на міжнародній арені, дозволить позбавити Гельсінкі від ефекту історичного тиску з боку Москви.

Фінський інститут міжнародних відносин опублікував доповідь, згідно з якою членство Фінляндії в НАТО лише призведе до тимчасового погіршення відносин з Росією, які, на їх думку, нормалізуються за короткий проміжок часу.

У квітні 2014 року уряд оголосив про підписання «Меморандуму про взаєморозуміння» з НАТО та про готовність Фінляндії отримати військову допомогу та допомогти НАТО в обслуговуванні військового обладнання. Проте, міністр оборони К.Хальгунд підкреслив, що цей меморандум не буде кроком до членства в НАТО[4].

Відповідно до опитування, проведеного у 2014 році, майже дві третини офіцерів Фінляндії підтримували членство в НАТО. Багато політиків вважали так само, але, на відміну від військового персоналу, вони повинні враховувати громадську думку – особливо під час парламентських виборів. Консервативний прем'єр-міністр Фінляндії Олександр Стубб, один з найбільших прихильників приєднання до альянсу, зауважує, що більшість фінів, швидше за все, залишаться нейтральними – 57% згідно з останніми опитуваннями у лютому 2014 року.

Дискусія про вступ у НАТО істотно активізувалася у зв'язку з подіями в Криму у 2014 році. У березні 2014 року в одному з досліджень було показано, що лише 22% підтримали членство в НАТО, хоча в іншому дослідженні показано, що 53% підтримали б членство, якщо б керівництво Фінляндії рекомендувало це. Підтримка військового сою-

зу з сусідом Швецією була також високою (54%) [4]. Ті, хто підтримує вступ у НАТО, вважають, що альянс зможе захистити Фінляндію від агресії з боку Росії. Їх противники говорять про те, що саме бажання вступити в альянс може призвести до погіршення відносин із Росією і спровокувати агресію. 15 квітня 2014 року прем'єр-міністр Фінляндії Ю. Катайнен заявив, що Фінляндія і Швеція мають вступити в НАТО, одночасно визнавши факт, що його позиція схвалюється меншістю в парламенті країни.

Слід зазначити, що Лісабонська угода робить продовження подвійного керівництва зовнішньою політикою країни ще складнішим, якщо не неможливим. У доповіді EVA «Ідея зовнішньої політики Фінляндії» викладено чотири можливих рішення. Основні альтернативи – «зразковий студент» та «самотній вовк». Тоді як альтернативна модель «зразкового студента» поєднує в собі політику НАТО та зовнішню політику, керовану прем'єр-міністром, альтернатива «самотнього вовка» означає постійний військовий нейтралітет і повернення влади президенту. Існують, однак, ще два варіанти. У «французькій моделі» членство в НАТО буде поєднуватися з сильним президентом. «Крихка Фінляндія» буде підтримувати військовий нейтралітет і зовнішню політику під керівництвом прем'єр-міністра

На думку фінського політолога Р. Пенттілі, всі чотири моделі кращі, ніж нинішня змішана модель. Він схиляється до так званої моделі «зразкового студента», відповідно до якої Фінляндія досягне мети своєї зовнішньої політики, працюючи конструктивно всередині ключових міжнародних організацій[5].

Серед основних фінських політичних партій Національна коаліційна партія та Шведська народна партія Фінляндії підтримують членство в НАТО. У 2016 році партійна конференція Національної коаліційної партії погодилася, що Фінляндія повинна подати заявку на членство в НАТО. Шведська народна партія Фінляндії вважає, що Фінляндія стане членом НАТО у 2025 році. Два інших колишніх президенти від Соціал-демократичної партії Т. Халонен і М. Койвісто публічно висловилися проти вступу в НАТО, стверджуючи, що членство в НАТО погіршить відносини Фінляндії з Росією[4].

У розділі звіту уряду про зовнішню політику та політику безпеки Фінляндії, присвяченому розвитку відносин з НАТО, опублікованому у 2016 році, підкреслюється, що НАТО є ключовим фактором у просуванні трансатлантичної та європейської безпеки і стабільності. На

думку уряду, дуже важливим для Фінляндії є те, що НАТО продовжує політику відкритих дверей, тобто членство в НАТО залишається відкритим для всіх тих європейських держав, які мають потенціал для досягнення цілей Північноатлантичного договору[2].

Постійний розвиток військового співробітництва з НАТО є одним із ключових елементів, через які Фінляндія підтримує і розвиває національну оборону і можливості для захисту своєї території. Фінляндія продовжує широко брати участь у навчаннях НАТО, які проводяться під егідою політики партнерства.

Згідно з оцінкою уряду Фінляндії наслідків можливого членства в НАТО, ця організація є стабілізуючим фактором політичного становища в регіоні Балтійського моря і суттєво впливає на його безпеку. Тому цілком логічно підкреслити, що Фінляндія та Швеція поділяють однакові умови безпеки з НАТО. Однак, на думку уряду, заява на членство в НАТО буде фундаментальним та далекосяжним рішенням у зовнішній політиці та політиці безпеки Фінляндії і вимагає широко-масштабних дебатів і ретельного розгляду[2].

Питання співпраці з партнерами НАТО Швецією та Фінляндією буде обговорюватись лідерами Північноатлантичного альянсу, які зустрінуться 11-12 липня 2018 року в Брюсселі на першому повноцінному саміті НАТО після інавгурації президента Д. Трампа. На саміті також буде обговорюватись розширення присутності НАТО та повноваження нового Північноатлантичного командування, яке міністри оборони країн-членів НАТО погодились створити в командній структурі НАТО. Метою Північноатлантичного командування є захист морських ліній зв'язку між Північною Америкою та Європою, особливо у зв'язку з активізацією діяльності Росії в Баренцовому морі та на Півночі, що може загрожувати трансатлантичним рухам та створювати потенційний конфлікт. Морський простір Балтійського моря, на думку командування НАТО, слід розглядати як єдиний театр дій у разі конфлікту з Росією у Північній Європі [6].

Угода п'яти північних країн активізувати співпрацю їх ППО шляхом обміну інформацією військового спостереження повітря є ще одним важливим кроком, оскільки вона включає як членів НАТО (Норвегію, Данію та Ісландію), так і країни, які не є членами НАТО (Швецію і Фінляндію). Альянс повинен вивчити можливість розширення відносин з цими країнами в контексті НАТО, що принесе користь усім сторонам. Подібним чином НАТО має визначати пріоритетність по-

ширення інформації про морські спостереження, тоді як країни регіону розширюють свої можливості. Однак, жоден з цих заходів не буде включати гарантії колективної оборони Швеції або Фінляндії до тих пір, поки вони залишаються за межами альянсу, щодо вступу до якого не досягнуто згоди з громадськістю.

Список використаної літератури

1. Aminoff J. New Wind in Finland's Foreign Policy – Back to Realism/ Aminoff J. [Електронний ресурс] . – Режим доступу:
2. <http://www.worldsecuritynetwork.com/Europe/jukka-aminoff-1/New-Wind-in-Finland>
3. Government Report on Finnish Foreign and Security Policy. – Helsinki: Prime Minister's Office Publications, 2016. – 30 p.
4. Hasselbach Ch. Finland's Cautious Relationship with NATO/ Hasselbach Ch. [Електронний ресурс] . – Режим доступу:
5. <http://www.dw.com/en/finland-debates-joining-nato-despite-russian-warnings/a-40879131>
6. Membership debates. Finland[Електронний ресурс] . – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Enlargement_of_NATO
7. Penttilä R. E.J. The Idea of Finnish Foreign Policy / Penttilä R. [Електронний ресурс] . – Режим доступу: www.eva.fi/.../2174_Yhteenveto_suomen_ulkopolitiikan_id..
8. Rathke J. Security in Northern Europe and the Road to the 2018 NATO Summit/ RathkeJ.[Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://www.csis.org/analysis/security-northern-europe-and-road-2018-nato-summit>
9. Relations with Finland[Електронний ресурс] . – Режим доступу:
10. https://www.nato.int/cps/ic/natohq/topics_49594.htm
11. Standish R. Why Is Finland Able to Fend Off Putin's Information War?/ Standish R. [Електронний ресурс] . – Режим доступу:
12. <http://foreignpolicy.com/2017/03/01/why-is-finland-able-to-fend-off-putins-information-war/>
13. Науковий керівник доц.Вегеш І.М., канд.політ.наук

Полікультурність та різноманітність у 21 столітті. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у XXI столітті», Берегове, 27–28 березня 2018 року / Редактори: Еніке Надь-Коложварі, Сільвія Ковач – Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2018. – 420 с.

ISBN 978-617-7692-09-5

Збірник містить тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Полікультурність та різноманітність у XXI столітті», яка відбулася 27–28 березня 2018 року в м. Берегове. Організаторами конференції стали кафедра філології Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II і кафедра полікультурної освіти та перекладу факультету історії та міжнародних відносин Ужгородського національного університету.

УДК: 061.3

П– 79

Науково-довідкове видання

**ПОЛІКУЛЬТУРНІСТЬ ТА РІЗНОМАНІТНІСТЬ
У 21 СТОЛІТТІ**

Міжнародна науково-практична конференція
Берегове, 27–28 березня 2018 року

Збірник тез доповідей

2018

Редактори:

Еніке Надь-Коложварі – Сільвія Ковач

Коректура:

Ільдіко Гріца-Варцаба, Маріанна Левріні, Олександр Кордонець

Верстка:

Вікторія Товтін, Олександр Добош

Обкладинка:

Іштван Коложварі, Олександр Добош

Відповідальний за випуск:

Ільдіко Орос, Олександр Добош

Видавництво та поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»

88000, м. Ужгород, вул. Гагаріна, 36, e-mail: print@rik.com.ua

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного
реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції*

Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року

Підписано до друку 22.10.2018.

Папір офсетний. Ум. друк. арк. 11,7. Формат 70x100/16.

Замовл. № 2520. Тираж 200.